

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نپاشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

یونس نگاه

۲۵ فیروری ۲۰۲۴

یونس نگاه

زبان مادری و پرورش کودک

یک استاد زبان می‌گفت سریع‌ترین زمان رشد ذهنی انسان تا سه سالگی است. او می‌گفت در این چند سال کودک به‌طور طبیعی هرچه را در محیطش می‌بیند و می‌شنود جذب کرده و قالب اولیه ذهنش، به خصوص در یادگیری زبان، شکل می‌گیرد. بعد از آن تا سیزدهسالگی نیز ذهن بسیار منعطف است. برای آموختن یک زبان با لهجه مادری فقط تا سیزدهسالگی فرصت داریم، بعد از آن به تدریج ذهن انسان انعطافش را از دست می‌دهد و توانایی آموزش طبیعی کاهش می‌یابد.

او این صحبت‌ها را در یک سمینار مربوط به اهمیت تعلیمات ابتدائی می‌کرد و تأکید داشت که هرچه بین زبان مادری- خانگی کودک و زبان آموزشی‌اش فاصله کم باشد، به همان مقدار کار آموزش آسان‌تر و مؤثرتر می‌گردد. تجلیل زبان مادری، در واقع به مسأله آموزش و تربیت کودک ارتباط دارد نه به فخر فروشی و تبلیغ این که کدام زبان خوب، برتر یا کمتر است.

در روز زبان مادری لازم است از اهمیت تعلیم، تربیت کودک و امکانات آموزشی صحبت شود نه از شعر و شاعر و ادبیات و تاریخچه زبان. در این روزها، به خصوص ما افغان‌ها باید به‌یاد کودکان مان افتیم که آزادی تعلیم ندارند، کتاب‌های درسی‌شان پر از مفاهیم و تبلیغات عصر حجری است، معلم و صنف و کتاب کافی ندارند و آن‌هایی که دارند نیز بیشتر وقت‌شان صرف بدآموزی‌های فرهنگی و تاریخی می‌شود تا یادگیری علم، هنر و مهارت.

در این روز به کودکانی فکر کنیم که آرزو دارند کاش زود کلان نشوند و یا در صنف ششم ناکام بمانند که فرصت تعلیم شان کمی طولانی‌تر شود. به کودکانی ببندیشیم که پنج‌تا، شش‌تا یا گاه تا یک درجن و بیشتر می‌زائیم و پای‌لج و سرلج شیوه‌های گرسنگی کشیدن، بی‌مهری، خشونت و ناامیدی را به فارسی، پشتو، ازبیکی و بلوچی و زبان‌های دیگر برای شان یاد می‌دهیم.

ما در افغانستان حق افتخار به هیچ زبانی را نداریم. همه قرض داریم. به ملت گنگ و نادانی می‌مانیم که الفبای تربیت و آموزش را بلد نیست. گله‌گله مهاجر، کارگر-برده، جنگ‌جو، متعصب و ناتوان می‌زائیم و چند هزار کلمه محدود و ابتدائی برای فرمان‌برداری، جنگ، اظهار نفرت، خشم و واویلا برای‌شان یاد می‌دهیم و رها می‌کنیم تا مورد انواع سوء استفاده و بد رفتاری قرار گرفته جوان‌مرگ شوند، یا زجر کشیده پیر گردند.

در این روز لطفاً گردن خود را نپندانید و نگوئید که هان ما صاحب چنین و چنان زبانی هستیم!